

ПЕРЕДВИБОРЧА ПРОГРАМА

кандидата на посаду директора

Інституту української мови

НАН України

доктора філологічних наук, професора, члена-кореспондента НАН України

Світлани Павлівни Бирик

Запропонована програма враховує вимоги часу до завдань Інституту української мови НАН України як провідної наукової інституції, координаційного центру з питань українського мовознавства і вироблення засад державної мовної політики в різних сферах життя Українського суспільства.

У разі обрання мене на посаду планую забезпечувати:

- виконання фундаментальних і прикладних наукових досліджень української мови, науково-практичних проєктів, узгоджених із сучасними соціально-гуманітарними запитами;
- збереження історично сформованих наукових напрямів Інституту та планування нових стратегій їх розвитку з урахуванням досягнень української філології і мовознавства у світі;
- розширення і зміцнення наукових зв'язків з інституціями нашого відділення і науково-педагогічними працівниками ЗВО України для виконання актуальних міждисциплінарних і міжвідомчих державних та інших програм, проєктів;
- підтримування міжнародних контактів із науковими та освітніми закладами світу, ефективне використання пов'язаних з цим можливостей для наукової співпраці, обміну результатами досліджень, поширення інформації про досягнення української лінгвістики у світі, заохочення до публікаційної діяльності у виданнях Інституту;
- створення належних науково-організаційних, фінансових і матеріально-технічних умов науково-дослідної роботи в Інституті, пошук додаткових джерел фінансового забезпечення діяльності Інституту, зокрема за участі в програмах цільового фінансування, грантових проєктах, у діяльності на госпдоговірних засадах і т. ін.;

- піднесення престижу наукових видань Інституту, сприяння в розвитку цифрових баз фахових видань, електронної бібліотеки Інституту та її імплементації в медійний простір як середовище популяризації досягнень вітчизняних філологів в Україні та за її межами, а також протидії псевдонауці, боротьбі з академічною недоброчесністю;
- сприяння в організації всеукраїнських і міжнародних наукових заходів з метою оприлюднення результатів фундаментальних і прикладних досліджень Інституту, формування на базі Інституту середовища підвищення кваліфікації і забезпечення сертифікації наукових і науково-педагогічних кадрів України;
- співпрацю з радою трудового колективу;
- прозорість у діяльності адміністрації, колегіальність у прийнятті рішень і забезпеченні участі вченої ради, координаційної Наукової ради з проблеми «Українська мова» НАН України в прийнятті важливих рішень;
- підвищення престижу Інституту в реалізації програм удержавлення української мов.

Базовими завданнями керівника установи вважаю збереження і розширення кадрового потенціалу Інституту, що стабільно гарантуватиме розвиток української філології та її авторитет в соціогуманітаристиці, державно-мовному розвитку, створюватиме підґрунтя щодо наступності наукових, науково-організаційних традицій між поколіннями науковців. Спрямування адміністративних зусиль на пошук додаткових джерел фінансування науково-дослідної роботи Інституту мають перебувати серед пріоритетів діяльності керівництва установи. Реалізація науково-дослідних проєктів потребує реального розширення і поглиблення діалогу Інституту з кафедрами ЗВО України та Європи, а також сприяння стажуванню і підвищенню кваліфікації науково-педагогічних працівників-філологів України в Інституті.

Із формуванням національно-мовної свідомості української спільноти скорельований науково-дослідний потенціал Інституту щодо вивчення проблем історії української літературної мови, етнолінгвокультури України. До важливих

належать проєкти з оцінки сучасних тенденцій у динаміці української мови у зв'язку з активним розширенням сфер її функціонування як державної, як мови професійних осередків, де оновлюється термінотворення. Виокремлюємо як виклик стану мовної норми цифровізацію спілкування і інформування, посилення глобалізації в соціокультурних середовищах. На часі організація медійної консультативної служби з питань культури мови та слово- і терміновживання. Соціокультурна практика, освіта потребують високоякісних кодифікаційних джерел, словників різного обсягу і жанрів, стандартів державної мови. До таких належить і нормативна тріада «правопис – орфографічний словник – академічна граматика для всіх» у зв'язку із запитами на опанування українською мовою як державною та сертифікацією знань мовців за рівнями міжнародних стандартів мовної освіти.

Підтримування статусу Інституту як учасника експертного середовища, що потребує подальшого розвитку соціолінгвістичного і соціостилістичного напрямів. Цей же фрагмент наукової діяльності Інституту має бути тісно скорельований із суспільними запитами щодо трансформації українського ономастикону, популяризуванням статусу мови як джерела пізнання національної культури та історії, деміфологізації її соціокультурного образу, розконсервацією джерелознавчої бази лінгвоукраїністики.

Одним із найважливіших завдань залишається співпраця з органами виконавчої влади, що здійснюють мовну політику в Україні, зокрема з Уповноваженим із захисту державної мови та Національною комісією зі стандартів державної мови.